

Sygn. akt V CSK 84/17

POSTANOWIENIE

Dnia 28 lipca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z wniosku I.B.K. i J.K.
przy uczestnictwie Gminy W.
o stwierdzenie zasiedzenia,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 28 lipca 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawców
od postanowienia Sądu Okręgowego w W.
z dnia 25 października 2016 r., sygn. akt II Ca (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i
zasądza od wnioskodawców solidarnie na rzecz uczestnika
kwotę 900 (dziewięćset) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wnioskodawcy I.B.K. i J.K. wnieśli skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w W. z dnia 25 października 2016 r., oddalającego ich apelację od postanowienia Sądu Rejonowego w W.. Sąd Rejonowy oddalił ich wniosek o stwierdzenie, że z dniem 11 sierpnia 2006 r. nabyli przez zasiedzenie własność bliżej opisanej w pozwie nieruchomości, położonej w W. przy ul. S..

Sądy obydwu instancji zgodnie wskazały, że dla rozstrzygnięcia sprawy decydujące było ustalenie, jakiemu prawu odpowiadało posiadanie nieruchomości objętych wnioskiem, a co za tym idzie, do nabycia jakiego

prawa dążyli wnioskodawcy. W ocenie Sądu Rejonowego i Sądu Okręgowego, władanie przyległym gruntem przez poprzedników prawnych wnioskodawców było posiadaniem samoistnym w zakresie prawa użytkowania wieczystego i nie miało cech posiadania właścicielskiego aż do momentu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego działek nr [...] oraz [...]1, wraz z którymi posiadali bez tytułu prawnego sporną działkę, w prawo własności decyzją Prezydenta W. dnia 21 marca 2000 r. W świetle tych ustaleń, oddalenie wniosku było podyktowane niespełnieniem ustawowych przesłanek zasiedzenia, w tym m.in. wymaganego prawem terminu.

Od postanowienia Sądu Okręgowego skargę kasacyjną złożyli wnioskodawcy, zaskarżając je w całości. W skardze opartej wyłącznie na pierwszej podstawie kasacyjnej zarzucili naruszenie art. 172 k.c., art. 176 k.c. w zw. z art. 336 k.c., art. 339 k.c. i art. 348 k.c.

W odpowiedzi uczestnik wnosił o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, względnie jej oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. i nie obejmuje merytorycznego rozpatrywania skargi kasacyjnej. W razie stwierdzenia, że występuje co najmniej jedna z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Skarżący uzasadnili potrzebę rozpatrzenia ich skargi wystąpieniem przesłanek z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. W ich ocenie zachodzi konieczność wyjaśnienia „charakteru posiadania w zakresie prawa użytkowania wieczystego, kryteriów odróżnienia tego posiadania od właścicielskiego posiadania samoistnego, a także kierowania się odmiennym zamiarem posiadania (właścicielskim i w zakresie użytkowania wieczystego) w odniesieniu do dwóch przylegających do siebie działek funkcjonujących jako całość gospodarcza”.

W wypadku powołania się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), obowiązkiem skarżącego jest wywiedzenie i uzasadnienie występującego w sprawie problemu w sposób zbliżony do tego, jaki przewidziany jest przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. Sformułowanie zagadnienia powinno odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 czerwca 2013 r., II UK 71/13, LEX nr 1331300). Z kolei wykazując spełnienie przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. skarżący powinien nie tylko sprecyzować przepis wymagający wykładni, ale także wyjaśnić, na czym polegają poważne wątpliwości związane ze stosowaniem tego przepisu wraz z podaniem doktrynalnego lub orzeczniczego źródła tych wątpliwości. Konieczne jest przytoczenie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a także przedstawienie własnej propozycji interpretacyjnej. Jeżeli zaś skarżący powołuje się na rozbieżności w orzecznictwie, to zobowiązany jest przytoczyć rozbieżne orzeczenia sądów i poddać je analizie w celu wykazania, że występująca w nich rozbieżność ma swoje źródło w różnej wykładni przepisu, bądź też przytoczyć argumenty wskazujące, że wykładnia przeprowadzona przez sąd drugiej instancji sprzeczna jest z jednolitym stanowiskiem doktryny lub orzecznictwa Sądu Najwyższego. Ponadto, ze względu na publiczne zadania jakie ma do spełnienia rozpoznanie skargi kasacyjnej, skarżący powinien także wykazać celowość dokonania wykładni konkretnego przepisu przez Sąd Najwyższy ze względu na potrzeby praktyki sądowej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 grudnia 2012 r., III SK 29/12, LEX nr 1238124).

Istotne zagadnienie prawne oraz potrzeba wykładni przepisów nie występują, jeżeli Sąd Najwyższy w pewnej kwestii wyraził pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu. Trzeba przy tym uwzględnić, że skarga kasacyjna wnoszona jest w konkretnej sprawie, a ustalony przez sądy *meriti* stan faktyczny, którym Sąd Najwyższy przy jej rozpoznaniu byłby związany (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.), musi pozostawać w związku z przedstawionym przez skarżącego zagadnieniem prawnym, czy wątpliwościami prawnymi i pozwalać na ich rozstrzygnięcie.

W uzasadnieniu uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 9 grudnia 2016 r., III CZP 57/16, (OSNC 2017, nr 5, poz. 51), wyjaśniono, że „treść prawa własności różni się istotnie od treści użytkowania wieczystego; ten, kto posiada nieruchomość jak właściciel, nabywa jej własność, a ten, kto posiada nieruchomość w zakresie treści użytkowania wieczystego, nabywa użytkowanie wieczyste”. Posiadania w zakresie użytkowania wieczystego nie można zatem utożsamiać z posiadaniem w zakresie prawa własności. W sprawie ustalono, że władanie przyległym gruntem przez poprzedników prawnych wnioskodawców było posiadaniem samoistnym w zakresie prawa użytkowania wieczystego, które nie miało cech posiadania właścicielskiego, aż do momentu przekształcenia prawa użytkowania działek nr [...] oraz [...]1 w prawo własności decyzją prezydenta W. dnia 21 marca 2000 r. Ustalenia faktyczne Sądu drugiej instancji, a do takich należy ustalenie sposobu traktowania przez posiadaczy gruntu, którym władają, wiążą Sąd Najwyższy w postępowaniu kasacyjnym (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). W świetle tych okoliczności zasadniczą przyczyną oddalenia powództwa było niespełnienie ustawowych przesłanek zasiedzenia, w tym wymaganego prawem terminu zasiedzenia.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do merytorycznego rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

Na wniosek uczestnika zawarty w odpowiedzi na skargę kasacyjną Sąd Najwyższy orzekł o kosztach postępowania kasacyjnego na podstawie § 5 pkt 1 w zw. z § 2 pkt 5 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 i § 15 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra

Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804 ze zm.).

aj